



KOMENDA WOJEWÓDZKA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
W SZCZECINIE
ul. Firlika 9-14, 71-637 Szczecin

WO.092.19.2022

Pan
mł. bryg. Łukasz Stefański

Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
w Stargardzie

Sprawozdanie z kontroli

Na podstawie art. 6 ustawy *o kontroli w administracji rządowej*¹, zwanej dalej „ustawą”, zespół kontrolerów z Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie przeprowadził kontrolę doraźną w trybie uproszczonym w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Stargardzie przy ul. Księcia Bogusława IV 21.

Kontrolę przeprowadzili:

- asp. Dorota Stodolna – starszy inspektor w Wydziale Kadr Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr: WO.092.19.1.2022 z 14 września 2022 r. podpisanego przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej nadbryg. Jarosława Tomczyka;
- mgr inż. Roksana Piątek – st. specjalista w Wydziale Organizacji i Nadzoru Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr: WO.092.19.2.2022 z 14 września 2022 r. podpisanego przez Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej nadbryg. Jarosława Tomczyka.

Kontrolę przeprowadzono w terminie: 16 września 2022 roku.

Przedmiotowy zakres kontroli:

Przedmiot kontroli: Ocena realizacji zadań związanych z wydawaniem zgód na dodatkowe zarobkowanie.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2021 r. do 16 września 2022 roku.

¹ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ (Dz. U. z 2020 r., poz. 224).

W toku kontroli ustalono, co następuje:

I. Podsumowanie i ocena działalności Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Stargardzie.

Wydawanie zgód na dodatkowe zarobkowanie regulują zapisy ustawy o Państwowej Straży Pożarnej². Art. 57a. ust. 1 ustawy o *Państwowej Straży Pożarnej* stanowi, cyt.: *Strażak nie może podejmować zajęcia zarobkowego poza służbą bez pisemnej zgody przełożonego uprawnionego do mianowania lub powołania strażaka na stanowisko służbowe*. Ustawodawca podkreślił również, że wydając zgodę przełożony kieruje się potrzebą zachowania gotowości operacyjnej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, etyką służby oraz zachowaniem przez strażaka zdolności do pełnienia służby, biorąc pod uwagę sytuację osobistą strażaka³. Zgodę na dodatkowe zarobkowanie wyraża przełożony uprawniony do powołania lub mianowania, w tym przypadku Komendant Powiatowy PSP w Stargardzie. Ustawa nie precyzuje na jaki okres mają być wydawane zgody, nie wskazuje również konieczności uzasadnienia odmowy wyrażenia zgody. Ponadto ustawodawca nie przewidział żadnego trybu odwoławczego dla możliwości odwołania w razie odmowy wyrażenia zgody.

W 2021 r. do Komendanta Powiatowego PSP w Stargardzie wpłynęło 37 raportów podległych strażaków o zgodę na podjęcie dodatkowego zarobkowania. Komendant Powiatowy PSP w Stargardzie wydał w 2021 r. 36 zgód na dodatkowe zarobkowanie (raporty strażaków składane w grudniu są wykazywane w sprawozdaniach za styczeń następnego roku). Zgody na dodatkowe zarobkowanie wydawane były z określeniem terminu ich obowiązywania. Termin ten ustalono na 31 grudnia 2021 roku.

W kontrolowanym okresie, w 2022 r. do Komendanta Powiatowego PSP w Stargardzie wpłynęły 53 raporty podległych strażaków o zgodę na podjęcie dodatkowego zarobkowania. Komendant Powiatowy PSP w Stargardzie wydał w kontrolowanym okresie, w 2022 r. 70 zgód na dodatkowe zarobkowanie. Zgody na dodatkowe zarobkowanie wydawane były z określeniem terminu ich obowiązywania. Termin ten ustalano indywidualnie dla każdego strażaka. Zgody były wydawane na miesiąc, na kilka miesięcy oraz do końca roku, tj. do 31 grudnia 2022 roku.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Komendanta Powiatowego PSP w Stargardzie wydając zgodę kieruje się przesłankami wynikającymi z ww. przepisu ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, zwracając szczególną uwagę na dyspozycyjność, zdolność od pełnienia służby i etykę służby.

Trzech strażaków nie otrzymało zgód na dodatkowe zarobkowanie w 2022 r., byli to funkcjonariusze: Brak zgody, na dodatkowe zarobkowanie, według wyjaśnień Komendanta Powiatowego PSP w Stargardzie, wynikał między innymi z faktu przebywania ww. funkcjonariuszy na długotrwałych zwolnieniach chorobowych w okresie poprzedzającym złożenie raportu.

..... przebywał na zwolnieniu w terminach: 26 – 30.01.2021, 1 – 5.08.2021, 10 – 14.08.2021, 1.09. – 28.12.2021 (łącznie 134 dni) oraz w terminie: 16. – 23.02.2022 (opieka), 6 – 10.03.2022, 20.04. – 6.05.2022 (łącznie 30 dni).

² Ustawa z 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1940 ze zm.)

³ Art. 57a ust. 3. Przełożony uprawniony do mianowania lub powołania, wydając zgodę, o której mowa w ust. 1, kieruje się potrzebą zachowania gotowości operacyjnej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, etyką służby oraz zachowaniem przez strażaka zdolności do pełnienia służby, biorąc pod uwagę sytuację osobistą strażaka.

..... przebywał na zwolnieniu chorobowym w terminach: 1.01.2021, od 17 – 23.04.2021, 2.07.2021 – 30.06.2022 (łącznie 324 dni), w terminie 16 – 30.03.2021 funkcjonariusz przebywał w izolacji.

..... przebywał na zwolnieniu chorobowym w terminach: 1.01 – 28.02.2021 (łącznie 59 dni) oraz w terminie: 21.04. – 20.05.2022 (30 dni).

Brak wydania zgody na dodatkowe zarobkowanie ww. funkcjonariuszom nie budzi wątpliwości zespołu kontrolujących.

..... otrzymał zgodę na dodatkowe zarobkowanie w 2022 r., jednak pismem z 5 lipca 2022 r. Komendant Powiatowy PSP w Stargardzie wycofał zgodę, cyt.: *cofam zgodę na dodatkowe zajęcie zarobkowe poza służbą wyrażoną w decyzji z dnia 24.05.2022 r. nr PK.114.38.2022*. W piśmie nie wskazano powodu cofnięcia zgody. Jednocześnie Komendant Powiatowy PSP w Stargardzie w decyzji przyznającej zgodę wskazuje cyt.: *naruszenie przez funkcjonariusza warunków, na których zgoda na dodatkowe zarobkowanie została udzielona, spowoduje natychmiastowe jej cofnięcie niezależnie od innych działań w stosunku do winnego takiego naruszenia. Warunki, o których mowa to, cyt:*

- *zgodnie z art. 7 ust. 1 „ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 13)” funkcjonariusze i pracownicy Państwowej Straży Pożarnej nie mogą uczestniczyć w żadnej działalności, w tym gospodarczej, jeżeli działalność ta mogłaby prowadzić do wykorzystania autorytetu urzędowego, informacji służbowych lub środków publicznych do celów pozasłużbowych albo w sposób sprzeczny z ich przeznaczeniem,*
- *dodatkowe zatrudnienie nie może kolidować z ustalonymi godzinami pracy oraz zadaniami służbowymi w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Stargardzie,*
- *dodatkowe zatrudnienie nie może mieć wpływu na dyspozycyjność funkcjonariusza, (...)*

Zatem w piśmie informującym podległego funkcjonariusza o cofnięciu zgody należało wskazać powody takiej decyzji, kierując się zasadami przejrzystości pracy urzędu i zaufania do organu.

W związku ze złożeniem przez raportu z 16 sierpnia 2022 r., w którym zwraca się o wyrażenie zgody na dodatkowe zarobkowanie, Komendant Powiatowy PSP w Stargardzie wyraził zgodę *na dodatkowe zajęcie zarobkowe poza służbą do dnia 31.12.2022 r.*

..... otrzymał zgodę na dodatkowe zarobkowanie w terminie od 1 stycznia do 31 marca 2022 r. W związku z tym, że w oświadczeniu funkcjonariusza dotyczącego ilości wypracowanych godzin widnieje informacja, że w Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego filia Stargard przepracował 144 godziny zamiast 120, (ustalonych z przełożonym na spotkaniu 8 grudnia 2021 r., Komendant Powiatowy PSP w Stargardzie nie wyraził zgody na dodatkowe zarobkowanie funkcjonariusza. otrzymał kolejną zgodę na okres od 1 maja do 31 lipca 2022 r., kolejną na okres od 1 do 31 sierpnia 2022 r., kolejną na okres od 1 do 30 września 2022 r. i kolejną od 1 października do 31 grudnia 2022 r. Ponadto w okresie od 21.05. – 30.06.2022 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim (40 dni, płatne 100% - wypadek w służbie).

..... złożył raport o dodatkowe zarobkowanie 23 marca 2022 r. Jednocześnie stwierdzono, że wyżej wymieniony funkcjonariusz przebywał na zwolnieniu lekarskim w związku ze służbą w terminie od 20.12.2021 – 31.07.2022 r. (łącznie 224 dni). Oznacza to, że raport został złożony w trakcie zwolnienia lekarskiego oraz, że zgoda na dodatkowe zarobkowanie została udzielona funkcjonariuszowi przebywającemu na długotrwałym zwolnieniu lekarskim. Przy czym w kontekście wydania zgody na dodatkowe zarobkowanie nie ma znaczenia, że było to zwolnienie wystawione w związku z wypadkiem w służbie. Komendant Powiatowy PSP w Stargardzie podkreślał wielokrotnie, że wydając zgodę kieruje się dobrem służby oraz dyspozycyjnością podległych funkcjonariuszy. Przebywanie strażaka na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, nawet jeśli było ono związane z wypadkiem w służbie, nie daje gwarancji, pełnej dyspozycyjności funkcjonariusza, analogicznie do innych powodów przebywania na zwolnieniu. W związku z tym należy zwrócić szczególną uwagę na ten aspekt sprawy, a w razie wątpliwości, przed podjęciem decyzji zlecić komórce kadrowej dokonanie odpowiedniej adnotacji na wniosku.

Ponadto podczas kontroli stwierdzono, że w raportach o zgodę na dodatkowe zarobkowanie w Komendzie Powiatowej PSP w Stargardzie stosuje się dodatkową formułę cyt.: *Posiadam/nie posiadam certyfikat covidowy***

** niepotrzebne skreślić, informacja dobrowolna, brana pod uwagę.*

Decyzje, w których Komendant Powiatowy PSP w Stargardzie wyraża zgodę na dodatkowe zarobkowanie opatrzone są formułą: *Przy podejmowaniu decyzji o zgodzie na dodatkowe zatrudnienie, kierując się potrzebą zachowania gotowości operacyjnej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej oraz w celu zachowania przez strażaka zdolności do pełnienia służby, biorąc pod uwagę sytuację osobistą strażaka, bierze się pod uwagę fakt posiadania przez strażaka certyfikatu covidowego. Strażak starający się o zgodę na dodatkowe zajęcie zarobkowe certyfikat covidowy okazuje dobrowolnie, przy czym odmowa jego okazania może być potraktowana jako jego brak.*

Sytuacja taka jest niedopuszczalna. Zgodnie z przepisami RODO⁴ zabrania się m. in. przetwarzania *danych dotyczących zdrowia*.⁵

Zarówno pytanie podległych funkcjonariuszy o dane dotyczące zdrowia jak i zbieranie takich danych są niezgodne z przywołanymi wyżej przepisami, a cel w jakim Komendant Powiatowy PSP w Stargardzie przetwarzał te dane nie spełniał warunków wyłączenia ochrony, gdyż nie mieści się w katalogu warunków wymienionych w art. 9, § 2 ust. 1 RODO⁶.

W związku z powyższym wskazuję, że przetwarzanie informacji o stanie zdrowia jest dopuszczalne w szczególności gdy: a) jest niezbędne ze względów związanych z interesem publicznym w dziedzinie zdrowia publicznego, takich jak ochrona przed poważnymi transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, jeżeli wynika to z przepisów prawa⁷ b) osoba, której dane dotyczą wyraziła na to dobrowolną oraz świadomą zgodę⁸.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych RODO).

⁵ Art. 9, § 1. RODO.

⁶ Art. 9, § 2 ust. 1 RODO.

⁷ Art. 9 ust. 2 lit. i RODO.

⁸ Art. 9 ust. 1 lit. a RODO.

Zgoda, może stanowić zatem podstawę prawną takiego działania, jednakże należy mieć na uwadze warunki wyrażenia zgody wskazane w art. 7 RODO, jak dobrowolność i świadomość jej wyrażenia, a także możliwość wycofania. W praktyce oznacza to, że oparcie działania na podstawie zgody, będzie oznaczało, że poddadzą mu się jedynie te osoby, które dobrowolnie wyrażą na to zgodę, tym samym funkcjonariusz będzie mógł odmówić wypełnienia ankiety, a Komendant Powiatowy PSP na tej podstawie nie będzie mógł odmówić mu wyrażenia zgody na dodatkowe zarobkowanie.

Niezależnie od powyższego, zgodnie z art. 57a ust. 3 ustawy o PSP, informacje dotyczące szczepienia nie mogą być brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie wyrażenia zgody na dodatkowe zarobkowanie. Informacje takie nie stanowią przesłanki, którą organ bierze pod uwagę w takiej sprawie.

II. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Działalność Komendanta Powiatowego PSP w Stargardzie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. W toku kontroli przeprowadzonej w Komendzie Powiatowej PSP w Stargardzie stwierdzono uchybienia oraz nieprawidłowości. Nieprawidłowości polegają na umieszczeniu we wniosku/raporcie o dodatkowe zarobkowanie klauzul naruszających RODO. Osobą odpowiedzialną za wystąpienie nieprawidłowości jest Komendant Powiatowy PSP w Stargardzie.

III. Wnioski i zalecenia.

1. Przy wydawaniu zgód na dodatkowe zarobkowanie każdorazowo indywidualnie analizować sytuację funkcjonariusza zwracającego się z wnioskiem o podjęcie dodatkowego zarobkowania.
2. Zgód na dodatkowe zarobkowanie udzielać zgodnie z przepisami określonymi w art. 57a ustawy o Państwowej Straży Pożarnej. Rozważyć sformalizowanie tych zasad np.: poprzez wprowadzenie zarządzenia, mając na uwadze, że każdą sprawę trzeba rozpatrywać indywidualnie, kierując się ustalonymi w jednostce zasadami, uwzględniającymi przesłanki wynikające z ww. przepisu ustawy o PSP. Pozwoli to uchronić organ przed zarzutami dowolności w wydawaniu zgód.
3. Usunąć ze wzorów wniosków/raportów o dodatkowe zarobkowanie wszelkie zapisy naruszające RODO.

Sprawozdanie zawiera 5 stron.

Zgodnie z art. 52 ust. 5 „ustawy” kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania *sprawozdania* ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Zachodniopomorski Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej

nadbryg. Jarosław Tomczyk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

1. Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej.